

Mark- och miljödomstolen, avdelning 3

Liselotte Rågmark, liselotte.ragmark@dom.se, 08-561 657 43

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.sba.spn@regeringskansliet.se

endast per e-post

Remissyttrande över delrapport Nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner

(Dnr Fi2019/01291/SPN)

Sammanfattning

Nacka tingsrätt är i huvudsak positiv till de ställningstaganden som redovisats i rapporten och de förslag som har lämnats. Domstolen anser dock att

- det föreslagna informationsansvaret för kommuner i 3 kap. 17 § 3 förordning om ändring i förordningen (2010:1770) om geografisk miljöinformation i nuläget bör begränsas till detaljplaner,
- den föreslagna lydelsen av 4 § andra stycket förordning om ändring i förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet bör justeras samt att
- en digital detaljplan bör vara kopplad till en arkiverad originalkopia som görs tillgänglig nationellt genom den nya digitala detaljplanesammanställningen.

Yttrande

Tingsrätten instämmer i slutsatsen att detaljplaner behöver bli mer digitalt tillgängliga i samhället. Ett sökbart och digitaliserat planinnehåll kan underlätta analyserande arbete utifrån olika planförutsättningar på en bredare, nationell nivå än vad som är möjligt idag. Domstolens arbete skulle förenklas om detaljplaner på detta sätt fanns digitalt tillgängliga med standardiserad information.

Förslaget rörande förordningen (2010:1770) om geografisk miljöinformation

Den föreslagna lydelsen innebär att kommunerna åläggs informationsansvar inte enbart för detaljplaner utan även för översiktsplaner och regionplaner samt för bebyggelse och byggnadsverk. Övervägandena i rapporten behandlar dock en-

bart de rättsliga förutsättningarna för att lägga kommunerna ett ansvar för detaljplaner. Vid detta förhållande finns inte förutsättningar att redan nu förordna om ett ansvar som omfattar annat än detaljplaner.

Den föreslagna bestämmelsen i 3 kap. 17 § 3 förordning om ändring i förordningen (2010:1770) om geografisk miljöinformation bör därför lyda *"Kommuner i fråga om detaljplan."* Detta innebär också att punkten 2 i den föreslagna övergångsbestämmelsen kan utgå.

Förslaget rörande förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet

Domstolen anser att förordningstexten, till följd av synpunkten ovan rörande förordningen om geografisk miljöinformation, inte bör omfatta statliga myndigheters tillgängliggörande utan bör begränsas till kommunernas tillgängliggörande. Bestämmelsen bör vidare uttryckligen hänvisa till vilket tillgängliggörande som avses, d.v.s. hänvisa till geodata enligt 3 kap. 17 § 3 förordning om geografisk miljöinformation. Slutligen ifrågasätts att det i bestämmelsen anges att Lantmäteriets uppgift begränsas till att efter överenskommelse vara datavärd. Lantmäteriets uppgift enligt förslaget är att vara datavärd i de fall kommunerna inte själva har möjlighet att tillgängliggöra informationen. Denna uppgift bör vara obligatorisk och inte beroende av överenskommelse med respektive kommun. En annan sak är att den kommun som avser att nyttja Lantmäteriets digitala åtkomstpunkt kommer att behöva anpassa den digitala utformningen av detaljplanerna så att ett nyttjande är möjligt. Detta bör lösas genom föreskrifter.

Den föreslagna bestämmelsen kan förslagsvis lyda *"Lantmäteriet har även till uppgift att för kommuners räkning tillgängliggöra geodata enligt 3 kap. 17 § 3 förordning (2010:1770) om geografisk miljöinformation (datavärdskap)."*

Antagen detaljplan

Enligt rättspraxis bör en detaljplans bestämmelser tolkas mot bakgrund av den lagstiftning som gällde när planen antogs. Detta för att bestämmelserna inte ska ges annat materiellt innehåll än det planförfattaren avsåg. Vid rättstillämpning är det därför av vikt att domstolen har möjlighet att ta del av den underliggande, fastställda detaljplanen så som den ser ut i originaldokumentet. Detta kan säkerställas genom att detaljplanen även fortsättningsvis arkiveras som en 'låst' digital originalkopia i PDF-format. Kopian bör vara lättillgänglig och kopplad till den digitala planmosaiken.

Med hänvisning till att den digitala miljön kan utsättas för otillåten förändring anser domstolen att det är av vikt att innehållet i en digital detaljplan säkerställs. Tillgång till 'låsta' plandokument bedöms i sammanhanget vara en sådan försäkring av detaljplanen.

Därutöver noterar domstolen att regeringen i propositionen *Digitalisering av grundkartor och detaljplaner (prop. 2017/18:132 s. 7f)* har angett att PBL:s materiella och processuella bestämmelser bör vara teknikneutrala, vilket talar för att tillgång till och utskrift av en plankarta bör vara förhållandevis enkel.

Sammanfattningsvis anser domstolen att det finns flera aspekter som talar för att en helt digital detaljplan bör kompletteras med en arkiverad originalkopia i PDF-format som enkelt kan tas fram genom infrastrukturen för digitala detaljplaner.

Liselotte Rågmark

Björn Rossipal

Ylva Kvist Trelje

I handläggningen av detta yttrande har deltagit chefsrådmannen Liselotte Rågmark samt tekniska råden Björn Rossipal och Ylva Kvist Trelje.